

אב

עיין ערך גדלות בנו, יכיר.

אבודה מכל אדם

הגדרה **אבירה שהיתה באופן ששום אדם לא יכול להצילה, מותר לכל אדם לזכות בה** (הסוגיא בבבא מציעא כד, והוזכר גם שם כז).

לדוגמא, זוטו של ים, המציל מן הארי (בבא מציעא כד), אבידה ששטפה נהר (שם כז).

נקרא גם אבודה ממנו ומכל אדם, זוטו של ים.

מקור וטעם **מקורו מהפסוק** (דברים כב-ג) "וכן תעשה (מצוות השבת אבידה) לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה" - מי שאבודה ממנו ומצויה אצל כל אדם, יצתה זו שאבודה הימנו ואינה מצויה אצל כל אדם (בבא מציעא כז).

בטעמו נחלקו המפרשים לארבע דעות:

(א) **מדין יאוש, שכיוון שאבודה מכל אדם המאבד מתייאש ממנה** (ירושלמי בבא מציעא ב-א [ו], ר"ח שם כא; רש"י בבא קמא סו. ד"ה מוצא, רמב"ם גזילה ואבידה יא-י, תרומת הכרי רסב).

(ב) **מדין הפקר** (נתייה"מ רסב-ג).

(ג) **דין נפרד, שחפץ שאבוד מכולם - התיירה התורה לזכות בו** (רמב"ן בבא מציעא כב: ד"ה ה"ג, שר"ע חר"מ רנט-ז. במחלוקת זו דן בשיעורי ר' שמואל בבא מציעא ח"ב עמוד קכד. וכן המידות לחקר ההלכה מבוא ד-א הביא שנחלקו האם הוא הפקר או דין נפרד).

(ד) **יש בו שני דינים: גם יאוש, וגם פטור ממצוות השבת אבידה** (קונטרסי שיעורים בבא מציעא טז-ב (ד"ה ואשר) בדעת הרמב"ם והר"ח).

במהות "אבודה מכל אדם" חקרו האם הדין הוא שתהיה אבודה גם מכל אדם, או שמעיקר הדין צריכה להיות אבודה רק ממנו (מהמאבד), אלא שע"י שאבודה מכל אדם נעשית אבודה ממנו לגמרי, שאם אינה אבודה מכל אדם יכול אדם אחר להחזירה לו (חידושי ר' שמואל בבא מציעא עמוד קטו).

גזל - **הקונטרסי שיעורים** (בבא מציעא טז-ג (ד"ה וז"ל) בדעת הריטב"א) כתב שאינו רק בדיני אבידה, אלא הוא בדיני גזל שבכל התורה, שממון שאין שום אדם מקפיד עליו, אין בו איסור גזל. בדינים שונים

לפנים משורת הדין טוב וישר להחזיר את האבידה אע"פ שאבודה מכל אדם (רמ"א חר"מ רנט-ז). פרטי הדין

מאבד שעומד וצווח, אעפ"כ מותר לכל אדם לזכות באבידה (שר"ע חר"מ רנט-ז). ויש אומרים שהטעם הוא שבטלה דעתו אצל כל אדם (נימוק"י בבא מציעא כב:).

ערכים קרובים: אבידה, יאוש. ערכים קרובים

אבות מלאכות

עיין ערך מלאכות שבת.